

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
«БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра педагогіки та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Управління освітнім процесом у закладах загальної середньої освіти»
підготовки магістрів
галузі знань – 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність – 013 Початкова освіта

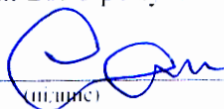
Дніпро - 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління освітнім процесом у закладах загальної середньої освіти» спеціальності 013 «Початкова освіта» освітньо-професійної програми підготовки магістрів для здобувачів вищої освіти V курсу.

Розробник: Самодрин А. П., доктор педагогічних наук, професор.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології
Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

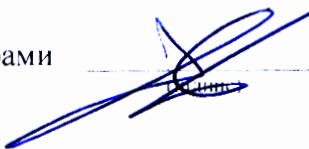
Зав. кафедри

(підпис)

О. С. Самойлов
(прізвище та ініціал)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «31» серпня 2020 року

Гарант освітньої програми

(підпис)

А. П. Самодрин
(прізвище та ініціал)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «31» серпня 2020 року

Завідувач навчально-методичного відділу

(підпис)

І. В. Зеркаль
(прізвище та ініціал)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова	Обов'язкова
Мова викладання	Українська	Українська
Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	ОДЗ 1. 01 Філософія освіти	ОДЗ 1. 01 Філософія освіти
Курс	2	2
Семестр	3	2
Загальний обсяг годин / кредитів	120/4	120/4
Кількість змістовних модулів	2	2
Годин на аудиторне вивчення	46	12
Лекційних	32	6
Семінарських	14	6
Годин на самостійне вивчення	74	108
Форма підсумкового контролю	Іспит	Іспит

Предмет курсу: розкриття студентам знань про предмет і завдання управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі та організаторську діяльність керівника (форми, методи, засоби і функції управління).

Основний зміст дисципліни: курс передбачає два змістових модулі:

- 1) Предмет і завдання управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі,
- 2) Організаторська діяльність керівника школи.

2. Мета та цілі дисципліни

Мета: формування у майбутніх вчителів початкової школи управлінських знань і умінь з питань організації освітнього процесу, методичної роботи та керівництва науково-методичною діяльністю у сучасній школі, їх застосування на практиці; дати майбутньому фахівцю вичерпну, систематизовану інформацію про сучасні підходи до управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі, прийнятті відповідних управлінських рішень.

Цілі: вивчення базових положень, необхідних у повсякденній діяльності вчителя як управлінця в рамках встановлених компетенцій, розширення, систематизування управлінських знань магістрантів, засвоєння ними понять в процесі викладання дисципліни і самостійної роботи з основ управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі, які необхідні сучасному організатору освіти.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Компетентності, що формуються:

ЗК 1. Здатність використовувати інформаційні технології: вміти самостійно здобувати нові знання та оперувати набутими вміннями, вміти використовувати програмні засоби в професійній діяльності з використанням ресурсів Інтернету.

ЗК 3. Здатність працювати в команді у мультидисциплінарному та мультикультурному середовищі відповідно до моральних, духовних, етичних і правових норм та на основі толерантності.

ЗК 4. Здатність до розроблення та управління проєктами: володіти емоційною культурою, спрямовувати свої зусилля на досягнення цілей, здійснювати підтримку та мотивацію суб'єктів соціальної взаємодії; вирішувати конфліктні ситуації.

СК 2. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі: здатність до використання сучасних підходів, технологій, методів, засобів навчання, у тому числі – до електронних освітніх ресурсів

СК 3. Здатність до здійснення просвітницької діяльності: готовність до методичної діяльності скерованої на підвищення психолого-педагогічної компетентності батьківської спільноти, науково-методичного рівня педагогічної спільноти; здатність до узагальнення, впровадження та розповсюдження передового педагогічного досвіду, наукових досягнень у галузі педагогіки та психології; здатність до роз'яснювальної роботи з батьками з питань охорони дитинства, правового захисту осіб з особливими потребами.

СК 4. Готовність до здійснення управління та адміністрування освітнього процесу в початковій школі: здатність скеровувати свої педагогічні дії відповідно до нормативно-правової бази освіти України та професійної етики; налагодження партнерства із соціальними інституціями.

Програмні результати навчання:

ПРН 7. Адаптувати до освітнього процесу в початковій школі сучасні досягнення науки: інноваційні педагогічні та інформаційні технології.

ПРН 12. Володіти методами та формами методичної роботи, вміти створювати умови для безперервного навчання та ефективного підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

ПРН 13. Модифікувати та створювати максимально сприятливе освітнє середовище для розвитку, навчання і виховання дітей молодшого шкільного віку.

ПРН 14. Здійснювати функції управління освітнім процесом у початковій школі з використанням сучасних, науково обґрунтованих, традиційних та інноваційних засобів, методів, прийомів, технологій.

ПРН 15. Вміти ефективно взаємодіяти з працівниками закладу освіти, органами управління і самоврядування; батьківською і педагогічною спільнотою; налагоджувати професійну комунікацію; критично оцінювати вплив власної діяльності на сумарний результат роботи колективу.

Після вивчення дисципліни «Управління освітнім процесом у закладах загальної середньої освіти» студенти повинні **знати:**

загальні підходи і принципи щодо сутності і структури поняття «управління загальноосвітнім закладом»; сукупність форм, методів, засобів і функцій управління закладами освіти в умовах інноваційного розвитку; основні алгоритми організаторської діяльності керівника школи, можливості використанню сучасних педагогічних технологій, що застосовуються в закладах освіти та при управлінні ними; традиційні і новітні підходи до організації та супроводу освітнього процесу у ЗСО; основні форми організації освітнього процесу, його структуру, організаційні ланки, планування і прогнозування; основи організації і ведення методичної роботи та наукової діяльності; організацію планування і обліку навчальної, виховної, методичної, наукової та інших видів діяльності педагогічних працівників;

уміти: реалізовувати у своїй педагогічній діяльності вимоги керівних документів з організації освітнього процесу у ЗСО; використовувати прогресивні підходи до організації освітнього процесу при вивченні предметів; правильно планувати свій робочий час, розробляти основні алгоритми організації навчально-виховного процесу та методичної роботи, проектно облаштовувати навчальний рік.

володіти:

цілісним обсягом знань з питань управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі, власною освітньою позицією, яка розгортає освітній процес

до рівня всезагальності розуміння людини і людяності, гуманізму і фундаментальних цінностей.

4. Зміст програми навчальної дисципліни «Управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі» за змістовими модулями та темами

Змістовий модуль 1. Предмет і завдання управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі

Тема 1. Циклічний характер управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі

Що таке школа. Принципи управління сучасною школою. Що таке управління. Що таке система. Що таке управлінський цикл. Дидактична структура освітнього процесу. З досвіду управління школою (Г.Гегель, С. Френе, А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський та ін.).

Тема 2. Структура, функції і методи внутрішньошкільного управління

Зовнішнє і внутрішнє управління школою. Структура внутрішньошкільного управління. Функції управління. Методи внутрішньо-шкільного управління.

Змістовий модуль 2. Організаторська діяльність керівника школи

Тема 3. Організаторська діяльність керівника школи і шляхи її демократизації

Основи наукової організації педагогічної праці. Організація навчально-виховного процесу як функція управління. Цілі і завдання удосконалення системи управління школи з позиції НОП. Організація роботи педагогічної ради школи.

Тема 4. Організація методичної роботи в школі

Зміст, завдання та роль методичної роботи в школі. Функції методичної роботи в школі. Напрями методичної роботи. Форми методичної роботи в школі.

Тема 5. Контрольно-аналітична діяльність керівника школи

Сутність контрольно-аналітичної діяльності шкільної адміністрації. Структура внутрішньошкільного контролю. Системний підхід до аналізу уроку як засіб керування процесом навчання. Схеми аналізу уроків. Вивчення системи роботи вчителя. Накази по школі «Про систему роботи вчителя».

Тема 6. Шкільний педагогічний колектив і організація його роботи над науково-методичною проблемою

Шкільний педагогічний колектив як психолого-педагогічна проблема. Характеристика сучасних підходів до реалізації науково-методичної проблеми закладу. Основні етапи роботи над науково-методичною проблемою.

Тема 7. Організація виховної роботи як складової освітньої системи школи

Виховна система: сутність, структура, характеристика основних компонентів. Технологія моделювання виховної системи. Виховна система «Світ-семицвіт» Профільно-диференційованої школи №3 м. Кременчука.

Тема 8. Дослідницька робота в школі

Організація експериментальної роботи школи. Поширення передового педагогічного досвіду самоусвідомлення педагогічної дії. Психолого-просвітницька та науково-практична робота в педагогічному колективі: початкова школа.

5. Структура навчальної дисципліни «Управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі»

№ теми	Назва теми	Лекції	Семінари	Самостійна робота	М.к. *)
Змістовий модуль 1. Предмет і завдання управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі					
1	Циклічний характер управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі	4	2	8	
2	Структура, функції і методи внутрішньошкільного управління	4	2	8	2
Змістовий модуль 2. Організаторська діяльність керівника школи					
3	Організаторська діяльність керівника школи і шляхи її демократизації	4	2	8	
4	Організація методичної роботи в школі	6	2	8	
5	Контрольно-аналітична діяльність керівника школи	4		10	
6	Шкільний педагогічний колектив і організація його роботи над науково-методичною проблемою	6		10	
7	Організація виховної роботи як складової освітньої системи школи	4	2	8	
8	Дослідницька робота в школі	6		8	2
Всього разом: 120 год.		38	10	68	4

*) М.к. – модульний контроль відбувається в складі семінарських занять.

6. Теми лекцій

№ теми	Назва теми	Час (год.)
Змістовий модуль 1. Предмет і завдання управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі		
1	Циклічний характер управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі	4
2	Структура, функції і методи внутрішньошкільного управління	4
Змістовий модуль 2. Організаторська діяльність керівника школи		
3	Організаторська діяльність керівника школи і шляхи її демократизації	4
4	Організація методичної роботи в школі	6
5	Контрольно-аналітична діяльність керівника школи	4
6	Шкільний педагогічний колектив і організація його роботи над науково-методичною проблемою	6
7	Організація виховної роботи як складової освітньої системи	4

	школи	
8	Дослідницька робота в школі	6
Разом:		38

7. Теми семінарських занять

№ теми	Назва теми	Час
1	Змістовий модуль 1. Циклічний характер управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі. Поняття «школа». Принципи управління сучасною школою. Поняття «управління», «система», «управлінський цикл», «технологія управління школою». Дидактична структура освітнього процесу.	2
2	Зовнішнє і внутрішнє управління школою. Структура внутрішньошкільного управління. Функції управління. Методи внутрішньо-шкільного управління.	2
3	Змістовий модуль 2. Організаторська діяльність керівника школи і шляхи демократизації навчально-виховного процесу в ній.	2
4	Зміст, завдання та роль методичної роботи в школі. Функції методичної роботи в школі. Напрями методичної роботи. Форми методичної роботи в школі.	2
5	Сутність контрольно-аналітичної діяльності шкільної адміністрації. Структура внутрішньошкільного контролю. Системний підхід до аналізу уроку як засіб керування процесом навчання. Схеми аналізу уроків. Вивчення системи роботи вчителя. Накази по школі «Про систему роботи вчителя».	2
6	Характеристика сучасних підходів до реалізації науково-методичної проблеми закладу. Основні етапи роботи над науково-методичною проблемою.	2
7	Виховна система: сутність, структура, характеристика основних компонентів. Технологія моделювання виховної системи. З досвіду управління школою: Г.Гегель, С. Френе, А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський (та ін. – ваш вибір).	2
Разом:		14

8. Теми практичних занять

Теми практичних занять не заплановано.

9. Теми лабораторних занять

Теми лабораторних занять не заплановано.

10. Орієнтовний розподіл часу самостійної роботи

№ п/п	Види робіт	Кількість годин
1.	Опрацювання програмного матеріалу, що не викладається в	18

	лекціях	
2.	Виконання індивідуального завдання	10
3.	Підготовка до поточних семінарських занять	16
4.	Підготовка до модульної діагностики	12
5.	Підготовка до підсумкового контролю	12
Всього		68

Перелік питань для самостійного вивчення та розподіл часу самостійної роботи

1. Принципи управління сучасною школою (Т. 1).
2. З досвіду управління школою (Г.Гегель, С. Френе, А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський та ін.) (Т. 1).
3. Структура внутрішньошкільного управління (Т. 2).
4. Основи наукової організації педагогічної праці (Т. 3).
5. Організація роботи педагогічної ради школи (Т. 3).
6. Напрями методичної роботи (Т. 4).
7. Форми методичної роботи в школі (Т. 5).
8. Системний підхід до аналізу уроку як засіб керування процесом навчання.
9. Схеми аналізу уроків (Т. 6).
10. Вивчення системи роботи вчителя (Т. 6).
11. Накази по школі «Про систему роботи вчителя» (Т. 6).
12. Основні етапи роботи над науково-методичною проблемою (Т. 6).
13. Організація виховної роботи як складової освітньої системи школи (Т. 7).
14. Організація експериментальної роботи школи (Т. 8).
15. Поширення передового педагогічного досвіду (Т. 8).

11. Індивідуальні навчально-дослідні та науково-дослідні завдання

Важливою формою самостійної роботи студентів є виконання індивідуального навчально-дослідного завдання у вигляді реферативного дослідження на обрану тему.

Критерії оцінювання виконання індивідуального завдання

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2
2	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	7
3	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій.	2
4	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	5
5	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	2
Разом		18

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

(Реферат, обсяг до 10 стор. А-4, кг 14, інт. 1,5, література до 15 найменувань)

1. З досвіду управління школою: Г.Гегель.
2. З досвіду управління школою: С. Френе.
3. З досвіду управління школою: А.С. Макаренко.
4. З досвіду управління школою: В.О. Сухомлинський.
5. Виховна система сільської школи С. Рачинського.
6. Школа Левицької в Царському селі.
7. Гімназія Карла Мая.
8. Виховна система Вашої школи.

12. Основні форми і методи навчання

Лекція: вступна, інформуюча, конкретизуюча, систематизуюча, проблемна, оглядова (в залежності від ступеня опанування змісту освіти слухачами лекція містить той елемент або ряд елементів, що найкращим чином забезпечує досягнення освітньої мети).

Семинар: просемінар, семінар конкретизації і поглиблення наукових знань, семінар узагальнення наукових знань, семінар конкретизації наукових знань, семінар систематизації наукових знань, семінар дослідницького типу (в залежності від ступеня опанування змісту освіти слухачами семінар містить той елемент або ряд елементів, що найкращим чином забезпечує досягнення освітньої мети).

Методи навчання (згідно класифікації методів навчання за М.М. Скаткіним і І.Я. Лернером) за характером навчально-пізнавальної діяльності учнів є такі: пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний), відтворюючий (репродуктивний), проблемного викладу, евристичний, дослідницький.

Акцент на використанні методів проблемного викладу, евристичного, дослідницького. Умовою застосування їх є обов'язковість створення для слухачів проблемної ситуації. При цьому наукова проблема розуміється як така, що потребує для свого вирішення «абсолютно нових» знань, не відомих науці.

Методи діагностики: колоквиум, контрольна робота, виконання індивідуального завдання, екзамен.

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

ПРН 7 – лекція, проблемне навчання, портфоліо; робота в малих групах; демонстрація, презентація;

ПРН 12 – бесіда, обговорення, інструктаж; самоуправління, метод проєктів; рішень, асоціативний куш; презентація;

ПРН 13 – «коло ідей», «акваріум», «мозковий штурм», «метод Прес», «займи позицію», «навчаючись-учусь», «мікрофон», рольова гра, імітація, «ажурна пилка», «ток-шоу»;

ПРН 15 – «метод Прес», рольова гра, імітація, аналіз ситуації/випадку/дилеми.

13. Методи контролю

Атестація студентів розділяється на поточний модульний контроль (ПМК) та підсумковий семестровий контроль знань (екзамен).

У відповідності до «Положення про поточний та підсумковий контроль знань студентів відповідно до загальноєвропейських стандартів, визначених системою залікових кредитів (ECTS)», підсумковий семестровий контроль здійснюється як сумарне оцінювання за результатами ПМК, проведених протягом семестру.

Підсумкова оцінка складається з суми балів, отриманих протягом семестру, за виконання модульних контрольних робіт, індивідуального завдання і складання екзамену. Вона переводиться у відповідну оцінку.

14. Критерії оцінювання навчальних досягнень у ході поточного контролю

На семінарських заняттях студенти виконують індивідуальні або групові завдання.

Рівень знань оцінюється наступним чином:

Сума балів 90%-100%, від визначеного максимального балу і за національною шкалою відповідає «відмінно» ставиться у випадку якщо студент на теоретичні питання дає обґрунтовані, вичерпні, логічно побудовані відповіді, при вирішенні практичних завдань застосовує наукові теоретичні положення з дисципліни, здійснює міждисциплінарні зв'язки; тестові завдання вирішує не менш ніж на 90%, правильними, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, дотримується дедлайнів у виконання практичних завдань, *не має пропусків без поважних причин*.

Сума балів від 75% до 89% від визначеного максимального балу і за національною шкалою відповідає «добре» ставиться якщо студент володіє матеріалом з дисципліни, але припускається незначних похибок у його прикладному застосуванні, проте може виправити їх самостійно. Пропуски без поважних причин відсутні, дедлайни дотримані.

Сума балів від 60% до 74% від визначеного максимального балу і за національною шкалою «задовільно» ставиться якщо студент відповідає невпевнено, відчуває труднощі у наведенні прикладу або вирішує завдання тесту не менше ніж на 60%. Пропуски без поважних причин відсутні, дедлайни дотримані.

Сума балів від 35% до 59% від визначеного максимального балу і за національною шкалою «незадовільно», з можливістю перездачі ставиться якщо студент відповідає невпевнено, плутається у визначеннях і поняттях, не може аргументувати відповідь. Є пропуски без поважних причин, випадки порушення дедлайнів.

Сума балів від 1% до 34% від визначеного максимального балу і за національною шкалою «незадовільно» але без можливості повторного складання – коли студент плутається у поняттях та визначеннях, не володіє основними положеннями дисципліни, не користується рекомендованою літературою, має пропуски без поважних причин, порушує дедлайни.

Розподіл балів за змістовними модулями, темами та формами діагностики

Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2						екзамен	разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
Поточний контроль								40	100
4	5	5	5	5	5	5	4		
Контроль самостійної роботи								40	100
2	3	3	3	3	3	3	2		

15. Шкала підсумкового оцінювання

Поточний та підсумковий контроль знань і умінь здобувачів вищої освіти з дисципліни «Філософія освіти» здійснюється відповідно до ЕКТС навчання та 100 бальною рейтинговою шкалою.

Рейтинг студента із курсу навчальної дисципліни визначається за 100 бальною шкалою: сума балів отримана за семестр (поточний контроль) + сума балів отримана за екзамен/залік (підсумковий контроль).

100 бальна	ЕКТС	Національна шкала	
90-100	А	відмінно	5
82-89	Б	добре	4
75-81	С	добре	4
67-74	Д	задовільно	3
60-66	Е	задовільно	3
35-59	Fx	незадовільно	2
1-34	F	незадовільно	2

16. Орієнтовний перелік питань підсумкового контролю

1. У чому полягає циклічний характер управління освітнім процесом у загальноосвітньому закладі
 2. Що таке школа. Принципи управління сучасною школою.
 3. Що таке управління. Що таке система. Що таке управлінський цикл.
 4. Дидактична структура освітнього процесу.
 5. З досвіду управління школою (Г.Гегель, С. Френе, А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський та ін.).
 6. У чому полягає зовнішнє і внутрішнє управління школою.
 7. Структура внутрішньошкільного управління.
 8. Функції управління.
 9. Методи внутрішньо-шкільного управління.
 10. Необхідність запровадження наукової організації педагогічної праці.
 11. Організація навчально-виховного процесу як функція управління.
 12. Цілі і завдання удосконалення системи управління школи з позиції НОП.
 13. Організація роботи педагогічної ради школи.
 14. Зміст, завдання та роль методичної роботи в школі.
 15. Функції методичної роботи в школі.
 16. Напрями методичної роботи.
 17. Форми методичної роботи в школі.
 18. Сутність контрольної-аналітичної діяльності шкільної адміністрації.
 19. Структура внутрішньошкільного контролю.
 20. Системний підхід до аналізу уроку як засіб керування процесом навчання.
- Схеми аналізу уроків.
21. Вивчення системи роботи вчителя. Накази по школі «Про систему роботи вчителя».
 22. Шкільний педагогічний колектив і організація його роботи над науково-методичною проблемою
 23. Виховна система: сутність, структура, характеристика основних компонентів.
 24. Технологія моделювання виховної системи. Виховна система школи (ваш приклад).
 25. Дослідницька робота в школі. Організація експериментальної роботи школи.
 26. Поширення передового педагогічного досвіду.
 27. Науково-просвітницька та науково-практична робота в педагогічному колективі.

17. Методичне забезпечення (НМКД)

- Програма навчальної дисципліни.
- Робоча програма навчальної дисципліни.

- Екзаменаційні матеріали.
- Модульні контрольні роботи.
- Конспект лекцій.
- Матеріали для проведення семінарських занять.

18. Рекомендована література

Опорна

Самодрин А.П. Архітектоніка профільної освіти: Кн. 1 / навчально-методичний посібник / А.П. Самодрин. – Кременчук : ПП Щербатих О.В., 2015. – 292 с.

Самодрин А.П. Архітектоніка профільної освіти: управлінський аспект : Кн. 2 / навчально-методичний посібник / А.П. Самодрин. – Кременчук : ПП Щербатих О.В., 2017. – 168 с.

Базова

1. Амонашвили Ш. А. Педагогическая симфония / Ш. А. Амонашвили. – М. : МЦР, 2002. – 672 с.

2. Березівська Л. Д. Реформування шкільної освіти в Україні у ХХ столітті : монографія / Л. Д. Березівська. – К. : Богданова А. М., 2008. – 406 с.

3. Білик Н. І. Управління адаптивно-педагогічним проектуванням регіональних освітніх систем підвищення кваліфікації педагогічних працівників : монографія / Н.І. Білик. – Полтава : ТОВ АСМІ, 2015. – 461 с.

4. Бондар В. І. Дидактика / В. І. Бондар. – К. : Либідь, 2015. – 262 с.

5. Бондар В. І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі / В. І. Бондар. – К. : Вид-во «Школяр», 2008. – 191 с.

6. Волкова Н. П. Педагогіка : посібник [для студ. вузів] / Волкова Н. П. – К. : Вид-во «Академія», 2010. – 576 с.

7. Гузик М. П. Профільне навчання: як організувати, не зруйнувавши школу; (ч. 1.) / М. П. Гузик – К. : Редакція загальнопедагогічних газет, 2005. – 111 с.

8. Даниленко Л. І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах : [монографія] / Л. І. Даниленко. – К. : Міленіум, 2004. – 358 с.

9. Зязюн І. А. Концептуальні засади теорії освіти в Україні / І. А. Зязюн // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2010. – № 1. – С. 3–5.

10. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність : хрестоматія : навч. пос. [для студ. вищ. пед. навч. закладів] / Іван Андрійович Зязюн. – К. : СПД Богданова А.М., 2008. – 462.

11. Зязюн І. А. Філософія педагогічного моніторингу / І.А. Зязюн // Педаг. і психол. науки в Україні. Зб. наук. пр до 15-річчя АПН України. у 5 томах. / Том 4. Педагогіка і психологія вищої школи. – К. : Пед. думка, 2007. – С. 153-167.

12. Ильченко В. Р. Образовательная модель «Логика природы» / В. Р. Ильченко, К. Ж. Гуз. – М. : Народное образование. – 2013. – 240 с. (Технология интеграции содержания естественнонаучного образования).

13. Калініна Л. М. Теоретико-методичні засади інформаційного забезпечення організаційного механізму управління загальноосвітнім навчальним закладом: монографія / Л.М.Калініна. – К.: Педагогічна думка, 2014. – 285 с.

14. Кизенко В. І. Варіативний компонент змісту освіти в старшій школі : посібник для вчителів, керівників загальноосвітніх навчальних закладів, працівників органів освіти, аспірантів і студентів / В. І. Кизенко; АПН України, Ін-т педагогіки. – К. : Пед. думка, 2007. – 133 с.

15. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : «К.І.С.», 2004. – 112 с.

16. Конаржевський Ю. А. Анализ урока / Ю. А. Конаржевський. – М: Центр «Педагогический поиск», 2000. – 335 с.

17. Концепція громадянського виховання особистості в умовах української державності. Проект // Педагогічна газета. – 2010. – № 6 (72). – Черевень. – С. 4–6.
18. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К.: Знання-Прес, 2004. – 445 с.
19. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання / В. І. Лозова, Г. В. Троцько. – Харків : «ОВС», 2002. – 400 с.
20. Педагогічна майстерність: підручник / Зязюн І. А., Крамущенко Л. В., Кривонос І. Ф. та ін.; за ред. І. А. Зязюна. – К. : Вид-во «Вища школа», 1997. – 349 с.
21. Профільне навчання : теорія і практика; зб. наук. праць [за матеріалами методолог. семінару АПН України]. – К. : Пед. преса, 2006. – 200 с.
22. Самодрин А. П. Впровадження системи профільного навчання в умовах регіону : науково-методич. посібник / А. П. Самодрин. – Кременчук : ПП Щербатих, 2008. – 110 с.
23. Самодрин А. П. Вступ до профільного навчання : навч. посібник [для студ вищих навч. закладів] / А. П. Самодрин. – Кременчук : ПП Щербатих, 2005. – 188 с.
24. Самодрин А. П. Педагогічна організація регіону : теорія і практика : [монографія] А. П. Самодрин. – Кременчук : ПП Щербатих, 2006. – 232 с.
25. Самодрин А. П. Профільне навчання в середній школі : [монографія] А. П. Самодрин. – Кременчук : ВЦ СГЕІ, за участю РВЦ ПНТУ, 2004. – 384 с.
26. Сисоєва С. О. Психологія та педагогіка : підручник [для традиційної та дистанційної форми навчання] / С. О. Сисоєва, Т. Б. Поясок. – К. : Міленіум, 2005. – 520 с.
27. Фіцула М. М. Педагогіка / М. М. Фіцула. – К. : Видавничий центр «Академія», 2000. – 542 с.
28. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. [для студ. вищих пед. закладів освіти] / М. М. Фіцула. – К. : ВЦ «Академія», 2002 с. – 528 с.
29. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посібник / В.В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.

Допоміжна

30. Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії : монографія / І.А. Зязюн. – Черкаси : Вид-во ЧНУ імені Б. Хмельницького, 2008. – 608 с.
31. Кремень В. Г. Інноваційність і освіта / В. Г. Кремень // Моделі розвитку сучасної української школи : Матеріали Всеукраїнської наук.-практич. конф. 11-13 жовт. 2006., м. Черкаси – Сахнівка. – К.: СПД Богданова А.М., 2007. – С. 9–14.
32. Рибалка В. В. Теорії особистості у вітчизняній психології та педагогіці : навч. посібник / В. В. Рибалка. – Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2009. – 575 с.
33. Самодрин А. П. Формування навчально-освітнього простору регіону : [монографія] А. П. Самодрин. – Кременчук : ПП Щербатих, 2006. – 456 с.
34. Феномен інновації : освіта, суспільство, культура : монографія / за ред. В. Г. Кременя. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 472 с.
35. Фрейре Пауло. Освіта як практика свободи / Фрейре Пауло. Формування критичної свідомості. - К., 2003.